

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Legatus Apostolicus, Sev Concionvm, De Iohannis
Baptistae, Magni, Adversus Incestum reliquaqué peccata
Herodis, Libertate, Notae**

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1612

Echo Concionis XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56132)

men corripuit nihilominus de omnibus malis, quae fecit.

Contra spem, in spem credidit.

Maluit clementior & indigentior videri, quam uerior; & curatione nimia, quam negligentior esse, ac tandem dicere posse, *quid debui facere, & non feci?*

ECHO

CONCIONIS XX.

THEMA. *Herodes cum corriperecur à Iohanne Herodiade & de omnibus malis quae fecit. Lucae.*
Facta repetitione uisitata, sic popositum

Dicendum
hodie mihi

1. *Quae sint ante liberam publicasque correptiones prauidenda, & an Baptista ea prouiderit;*
2. *Quae in ipsa iam correptione uiuenda. A. V. E.*

I.

Facile uirtutibus amplecti,

Quae sint ante liberam publicasque correptiones prauidenda, & an Baptista ea prouiderit.

Vt Baptiste nostri captiuitas, exdesque in seque-
tibus tractanda, tanto iniquiores aspiciant; Argue,
ut nemo uice libertatis, maledicentiam, aut per-
lantiam in suggestum male importet; fuerit cogna-
pretium (Auditeores) si hodie disquisierimus, eorum
nforibus morum, & liberis Concionatoribus impo-
nis obseruanda.

Multi enim auditis illis, *Argue, obsecra, increpa,*
intra opportune, importune, & alijs eiusmodi, dum uita-
uita, adulantium, stulti in contraria currunt, argu-
pingunt.

Et auditis tot constantiae Iohannis laudibus, cae-
zelia, & praua cupiditate imitandi, inflammantur.

Muli accipimur specie recti. Fiorat. in arte.

Stulti dum vitia vitia, in contraria current, A Chabdo in Scylliam deflectunt.

Fallit enim vitium specie virtutis, & umbra. Iuuen.

lib. 1. Mala miserum speciem honesti obtulerunt. Senec. ep. Virgil. bucol.

Sunt virtutibus vitia confinia. Ibid.

Et mala sunt vicina bonis: Errore sub illo,

Pro vitro Virtus crimina sepe vitii. Ouidius de remed.

Monna va misera nimium vicina Cremona. Virtuti nocet vicinia vitiatorum.

Ut auctor incensorque vitiatorum omnium *Satanas*, notatio transfiguratur se in *Angelum lucis* (Eremitam eorum sanctissimum dixisset initio, cum Christum in deserto tentaret, tandem aliquem ex Magnis illis Imperatoribus aut Monarchis, de qua tota re olim ego latissime in Monmachia: sic & vitia ipsa, pallium sepe, & speciem virtutum induuntur, ut dicere vel temerarios possit malum bonum, ut est in Propheta.

Lepidula fabella illa est, qua iactatur, Bonum, cum se in cœlum reciperet, pallium non satis arctè fibulatum male tenuisse, itaque illud in terras diaspsum esse. Malam autem in rem, prædamque intentum, extemplo illud magna aviditate collegisse (ut quondam Magistri sui Elia, Elifæus,) itaque nunc panem nullum non, hoc specioso boni paludamento, incognitum fallere, a multis aut inuitari, aut admitti nihilo minore benevolentia, quam Bonum ipsum, cum ageret apud mortales.

Sed & lupos ferunt, aliquandò ouium vellera sparfa & inscentia, sibi collecta induisse, ac deinceps mirè fecerunt.

Attendite (ait Christus) à falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ouium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces; Pelle tenus quam ostentant, oves sunt, carnibus animisque lupi perniciosissimi.

Ira

Ira sunt, instar Satanæ, transfigurata; Monomachia edita Atrebatum & Duaci.

Ita scilicet laruis rerum aliarum, & aliarum
etionum decepti, alias pro alijs accipimus per-
querter.

Aurum subaratum, pro solido ac vetè Caris-
tiam exercitati monetae tractatores & telonarij, ne-
pinnt, ararioque dignantur, nisi ad lapidem hunc
antè probauerint.

Itaque facilè quoque mordacitas & maledictio
laruata nomine Censuræ seueræ & Catonizæ, au-
bertatis Baptistæ speciosissimo, nisi aduigiletur, re-
repsit.

Paucorum enim est Libertas de qua nunc legimus
legimus vsus illius.

Periculum quoque non paruum, ab illius
ut fere nil prodest, quod non ledere possit idem.

Eripit interdum, modo dat medicina salarem.

Quid. lib.

2. Trist.

Itaque in
procliu
sit, etiam

mordaci-
tatem

pro liber-
tate v-

surpare.

*Mel si nimium, etiam amarum. Data tempore de-
dere profunt, Et data non apto tempore ac pondere
nocent.*

Refectioes ipsæ corporum nostrorum, et quæ
que demum materia sunt, nisi arte hiant non refectio-
nes ipsorum sunt, sed destructiones.

Commisso sine arte panno rudi cum vetere, *sep-
ior scissura. Matth. 9.*

Theophrastus aiebat auditum maximè omnium
sensuum facere ad motus animi ciendos. Neque enim
quidquam eorum quæ visu, quæ gustari, quæ tactu
percipiuntur, tantas mentis alienationes, tum
consternationesque adfert, quantæ animum occupant
strepitibus quibusdam & fragoribus & sonitibus
aures accidentibus.

Cautè igitur sensus ille nobis Concionatoribus im-
plendus, tractandusque est.

Et quoniam etiam auditus magis rationi, quam
adfectibus idoneus, viaque & porta regia quedam est
ac parè sola, quæ Virtus ad animum penetrare: ad co-
randum, ne occupetur pede pauperis pede egenorum
id est, sermonibus parùm vtilibus, sic ut Virtus per
turba hac transire vel non possit, vel non velit.

Virg

Vitijs & Morti aditum ad animi vsque conopæum
preberi, per corporis partes plurimas, quasi quasdam
portabant fenestras, non videtis; Virtuti autem, per
aures pæne vnas ac solas?

Non sola Fides ex auditu, sed Virtus omnis.

Immo istas, quod tu minime iam vere, per aureis.

(Excipit interpres) fecundam Spiritus aluum

Influat, implebitque potenti viscera partu, ait Gabriel
Angelus ad Matrem virginem. Sannazarus libr. 1. de
partu virginis.

Intacta nesciens virum verbo concepit filium, ait Ec-
clesia, Verbum verbo.

Itaque studiosissime providenda, & quid & quo
modo, auribus iugeratur.

Ut lingua hominis, paruum quidem molo, sed po-
tentia maximum, optimumque est instrumentum; sic
arte quoque regenda est, ac vigilantius quam ipsa
que antea velle rates remoque reguntur.

Acrens enim arte; Vniuersitas est Probitatis; non
rerens; est Vniuersitas iniquitatis, Iacobi Ap. senso.

Bias indicauit, qui aliquandò ab Amaside iustus,
simul & optimam & pessimam victimæ carnem mir-
tere, linguam ei exsectam misit, nimirum quodd sermo,
linguæ opus, esse possit idem & vtilissimus, & damno-
sissimus.

Ælopo aliquid huic simile quidam adscribunt.

Abusus libertatis linguæ atq; adulatio idem ferè
efficiunt, nisi quod ille cum dolore, illa cum volup-
tate operatur.

Vius autem eius bonus multò est difficilimus;

D. Chrysof. lib. contra Gentiles, seu de vita Baby-
lon. Vocu libertatem vtunque usurpare possunt & ex ple-
bis permulti, At illa eadem.

- 1. Decenter vti,
  - 2. Tempore consentaneo,
  - 3. Congrua cum mensura,
  - 4. Tunc prudentia adhibita, magni admodum animi.
- & admirabilis fuerit.

Hoc opus, hic labor est. Dijs geniti poruere.

Oo

Breu. Ro.
in hym-
no Lau-
dum Nat.
Domini.

Ouid. de
arte.

Quanto
studio au-
ditui, &
linguæ
providen-
dum.

Non cu-
iuluis esse
de coram
oris liber-
tatem.

Virg. 6.

Igitur Aeneid,

Igitur, nunc videamus, eorumque observanda, ne
bertatem adfectantes, in maledicentiam incidam

Necessa-
ria ad illa
plurima.

- 1. Rerum veritatem,
- 2. Ipsarum qualitatem,
- 3. Intentionem Censoris,
- 4. Tempus reprehendendi.

*i. Circa rerum ve-
ritatem, ut fiat

- 1. Exploratio vitiorum loci, in
his dicitur;
- 2. Delationum discussio, utrum
illa sint, an tantum suspensa
S.c.
- 3. Interpretatio commoda huius-
quam.

i.
Explora-
tio vitio-
rum Sta-
tionis tuae

*j. Exploratio vitiorum loci, ubi his dicitur.
Mediocris tamen supra vulgus, Infra Pastores
Vulgum adfatur Seneca; *Esto*, inquit, vitiorum
gax ipse, aliorum neque curiosus scrutator, neque
reprehensor, sed sine reprobatione corrector, ut
nitentem hilaritate prevenias, & errori facile
dato. lib. de 4. Virtutibus.

Explorare & timari omnia anxie Concionatorum
non volo: Ecclesiasten, non ardorem illum esse
fidero.

Supra
vulgus,

Qui ubique incumbit, semper odiosus ac molesto
omnia cognoscens, omnia curiosè percunctans, in-
que liberis tolerabilis est, neq; fratibus, imò et
uis quidem.

D. Petrus quia prius curiosus de vicino Iohann-
ne sciscitabatur *Hic autem quid?* audiuit a Christo
rum illud, *Quid ad te? Tu me sequere.*

Quid ad te an proximus seimet bis in sabbatis,
nec ne;

An decimas det omnium, qua possideat.

Tu me sequere, tu Deum sequere, & cole.

In animo gere, quod Delphici templi frontispici-
um literis aureis gerebat, epigramma brevissimum,
sed sensuum fecundissimum, *Nosce teipsum.* In re-
scende potius, & nôris quàm sit tibi curia suppellex.

Manti-

Manticam tuam ipse in oculis tuis habes; in tergo autem illam aliam proximorum tuorum.

Quid vides festucam in oculo fratris tui, trabem in tuo non vides?

Quid culicem in alio liquas; in te admittis elephantem, & grauiora legis negligis?

Vicini nasum atratum a perspicillis irrides tu in media narus Æthiopia?

Loquipedem, utroque pede claudus?

Maximè cum te nec iudicem quisquam, nec medicum statuerit. *Alienus seruus suo Domino stat, aut ca-*

bit. Vbi tamen in vitia non quaesita incurreris, fraternè castigabis.

Supra vulgus Concionator explorabit, quoniam et professo est vitiorum castigator.

Sed infra Pastores: Pastoribus enim necesse, vul- Infra Pa-
stores.
tum pecoris sui exactissimè internoscere, ut pro mor-
borum ratione, conficiant malagmata, propinent ca-
rapotis, & Domino Deo de ipsis respondeant. Con-
cionatoribus non aequè, qui in partem oneris aliquà
tantum vocati sunt.

Illos Episcopos idcirco adpellant, quod ex etymo accurata est diligentia atque obseruationis no-
men.

Speculatores quoque non frustra adpellati, atque exploratores.

Ve enim speculator, è turri urbis bellicae (cuiusmo-
di est ista) non vno loco pedem figit, sed mox è fenestra, qua Caesarimontes nostri spectantur; mox ex illa, qua Gallia; mox ex alta atque alia prospectat, ac sic perpetuò in orbem itque reditque viam toties, ut non pedes non Eques intret, quem non videat: & ut explorator, nunc in constrinis, nunc in popinis est, nunc in officinis alijs, intentis auribus diuersatur, ne quid nouarum rerum, aut conatum hostilium se fugiat; Ita Pastor bonus stare loco nescit, micat auribus, & vitas hominum & crimina discit.

*Quos oportet in
omnia intentos
esse.*

Hebraei memorant lineam Pontificis sui summi stem, eo artificio fuisse contextam, ut nihil, nisi in ros oculos, ab humeris ad fimbrias usque, reperiret. Quotum: Opinor, ut, velut Argus quidam oculus, in omnes intendere debere doceret: et etiam, ut sciret populi totius oculos in se vnum conuersos, delixosque.

Quin, vbi ipse non satis id poterit, etiam decem adhibere obseruatores, & velut exploratores (si calumnia aut negotium temere facturos) qui atque audita ad ipsum perferant.

Hac fini olim in Ecclesia erant quidam in hoc constituti.

Ipsi enim peruigilant, ait Paulus de Praepositis Regos centoculos illos esse oporteat.

Ergo illos ipsi Concionatores proximè amittunt, aut ex ipsis discant, qui mores vrbium, quæ pensiones populorum, quæ vitia, apud quos, præminentur, illic, vbi stationarij sunt decreti.

Alioqui in concionibus inania captauerit, & nec tunc hostem telis petuerit, quibus minime operabit.

Continget fortasse illum apud milites de mercatura & vturis & reliquis mercatorum vitijs, agere: apud mercatores de militaribus culpis, cõcussionibus, prodigis &c. notabit auaritiam, coram prodigis, prodigalitem, in auribus auarorum, hereses apud Catholicos (quales Dei dono omnes vos ipse arbitror superstitionem, apud Hæreticos, & minime religiofos &c.

Ergo, vt prouidi institores & mercatores sedulo inquirunt, quæ quibus in locis vendibiliora ac magis necessaria, ne dum hoc nesciunt, fortè in Turciam venena, quæ ibi vel nulla bibantur, vel certè lege bibi non possunt frustra inuehant; ne in Iudæam itale potentes venales agant, aut Moguntinos perasones impotent, quibus Iudæi omnino non vescuntur; ne guttibus decipulas, aut arsenicum venumdent Auehis, ubi, nec toto fortè territorio (mirabile dictu) nullus

Quæ alio
qui inco
gruicatos.

glites reperiri, & à patre meo olim, & iam vulgo accepti, sed potius & congrua locis temporibusque, & sibi iocrosa inuehant; Ita, & nos in stationum nostrarum vicia moreque inquiramus quantum facis, vt argumenta illis conuenientiora deligamus, non quidlibet, quamlibet doctum aut speciosum tractemus.

Risi mecum sæpè, cogitans, quam Tobias meus dulcissimus, & pænè Angelo similis, à Basilea Romam usque, comes, parùm prudenter egerit, homo tamen pænè triginta annorum, & artium magister, quum ipse cereuisiæ tantum coctor Romam venisset, vt ibi operam daret coctori cereuisiæ cuiuscunque, vbi nullam cereuisiam coqui certum est.

Radiculus etiam non minus Ecclesiastes ille fuerit, qui in vna loco alieno inuehatur; quo incidit tamen qui mores hominum nescit, & vires. Audiet nonnunquam istud; *benè, benè, sed quò istud tuum tam bene?*

Sciet autem loci mores? Faciem tunc omnem sermonis transfigurabit, vitijs eorum, quos docendos accepit, conuenienter.

Pro iudicij vrinarum inspectarum medici recipientia præscribunt.

Sic Paulo Athenis ara illa inscripta **IGNOTO** Deo, ansam præbuit, de vero Deo potius, quam de re alia quacunque, dicendi & docendi.

Sic videns Iesus turbas, descendit de monte. Sic conuina factus cuiusdam Principis Phariseorum, *intendens quomodo primos accubitus eligerent* conuiuæ, parabola proposita, arrogantiæ flagellauit, Lucæ decimo quarto.

Sic Xenocrati Philosopho Athenis quoque ansam præbuit (*omissis, de quibus diserebunt*) *de modestia ac temperantia loquendi*, Polemonis adolescentis insolentissimi, & iam vino madidissimi, in scholam suam fortuitus ingressus, vt pro Auditoris morbo, pharmaca temperaret. *Valerius Maximus libro sexto cap. decimo sexto.*

Baptista
hic sedu-
lus.

Sic Baptista noster haud dubie diligenter narravit
& didicit omnia mala quae fecit Herodes, ne qualicumque
certum curreteret, & concionum suarum vela diligenter
non thoracem, non pedes, non caput petens, sed quae
fortuna (vt sic dicam) peti vellet.

Itaque exploratio & obseruatio vitarum sanctorum
sua, concionatori necessaria, aut illi toto celo conueni-
endum.

Sapiens tamen interdum diuinat, vt est in porphyrio
bio.

2.
Delatio-
num seria
tribratio.

*ij. Delationum discussio, & quidem diligens, de veritate
ne sint illae, an de verisimilibus tantum, aut etiam de
falsis. Nam his saepe aures nostrae oblenitur.

Cur nescire pudens praue, quam discere moler? Hinc
in arte.

Veritatis enim ministros vera tantummodo docere
ferre. Hilar. lib. in Constantium.

Sedem veritatis idcirco tribunal hoc nostrum
olim veteres adpellant.

Non ante Iudex quisquam bonus iudicauerit, nisi
penam decreuerit, quam allegata probata haberet
omnia.

Censor morum Euangelicus ex cathedra, non de
Alexandrinis illis, qui, è plaustro, vitas ciuicum docu-
bant, indiligentior; imò non ipso Deo de quo sic
genesi; dixit Dominus: Clamor Sodomorum & Gomo-
rha, multiplicatus est, & peccatum eorum aggravatum
est nimis. Descendam & videbo, utrum clamorem per-
uenit ad me, opere compleuerint: an non est ita, ut
Genes. 8.

Alexandrini olim lustrabant animos, ait Suidas. Co-
tis enim diebus in curribus homines veliti, quibus hoc
nomen datum esset, totam urbem peragrabant, & si
hi vellent, & domo astantes cuiuscunque voluntas
re de plaustro cecinerunt: nec falsa conuitia, sed verum
mina obiecerunt. Operam enim dabant, ut ad carum
bra ciuicum exquirent, & hac incorrupti proferebant, ut
ob hoc omnes improbitatem auersauerunt. Suidas in
historicis, litera T. propè initium.

Probate spiritus, si ex Deo sunt. Sunt enim multi me-
ti scrophantæ, & Mercurij somniorum.

Et plerique nostra Concionatorum pia credulita-
te, & credula pietate nimis abutuntur.

Non credendum omni rumusculo, atque incertæ
fama (gal, van-de-ville.) Fama malum. Facta atq; in-
fecta canit.

Audet etiam nonnunquã de Hippolyto & Bellero-
phonte mentiri.

Libranda ergò & cribranda omnia.

*Primum, ne ministerio Charitatis j. Predicatione,
charitas violetur.

Nedum vnum foramen in ether & parum dextrè
obstratur, & alterum per proteruiam, aperia-
tur.

Sienim etiam vera crimina tam grauius audiu-
tur, quanto acerbius falsa & infecta, & meræ calum-
niæ.

Providendum ne Sedes censura, fiat cathedra pe-
sistentia.

*Deinde, ne sit recantandum, magno autoritatis
decremento, aut dicendum, Non dixi; aut Si dixi, Non
scidixi, aut Sic dixi quidem, sed hoc adieci &c.

Palinodia, & voces per iugulum redeuntes, mirè fi-
dem maiestatemque eleuant Oratorum.

Turpissimam niebat Fabius Regi excusationem esse,
Non putauit. Ego turpissimam homini puto. Omnia pura.
Senec. lib. 1. de Ira.

Turpissimū etiam ex Concionatore audiri, Puta-
bam. Qui cito credit, lenis est corde.

*Aut nisi recanetur falsum, non solum ex latè spar-
sa coram auditorio frequentissimo calumnia, latissi-
mè & grauissimè lædatur alicuius fama, sed & ipsa
Concionatoris conscientia.

Baptista noster exemplo nobis præiuit, qui corrup-
te Herodè de omnibus omninò malis, sed quæ fecit, id est,
de ijs, q̄ factis opportunis quaestionib⁹, & (vt Iurispe-
niti vocat) informationibus, Herodè perpetrâsse certò

Ne vitu-
peretur
ministeri-
um no-
strum,

Et Perso-
na nostra,

Ne tam
proximi
fama læ-
datur, quã
nostra Cō-
scientia.

illi constabat, non quæ fecisse, vel suspicari ipse poterat, vel alij arbitrari, aut calumniari.

Non iratæ alicui in Herodem mulierulæ & lascivæ, non portitori, aut saccibaiulo, digna in suum Regem euomentem credidit. Difficile sit primum, conuenientiane essent eorum testimonia.

Cum vidit famam esse, & esse Herodem, quæ fama depingebat; & ipse Regem Regi cum tantis quo penicillo, & quibus coloribus oportuit, depingit, turpitudines Herodis Herodi videndas velut in bella obiecit, ut sui horrore, mox animam faciemque inferni terretimam & mirè horrendam pietatis lachrymis elueret.

Aperta tum ipse facie, non fecata nec facata inueniunt Comædorum, ne possint agnoscere, cuius uium quemque, ad Primates usque ipsos, licet in de plaustris loquuntur) Regi in os dicenda dixit, sic cisse dixit, quæ fecerat in oculis Solis huius, contempnit, & durissimè percussit impium virga oris sui terrea potius, quàm vlmea.

Herodis facta si Tyrannica esse & famæ, & rant; fecit, ut qualia essent & ipse Herodes ex parte telligeret.

1. Timoth. 5. Sine praiudicio nihil faciem, in aliam partem declinando, id est, pro nullo & contra nullum, ante iudicium sententiam feras.

* iij. Interpretatio comoda nonnunquam, quæ aliorum facta, charitatis spiritu molliter in bonum detorquentur.

At pater, ut nati, sic nos debemus amici

Si quod sit vitium, non fastidire. Strabonem

Appellat patrem pater &c. Horat. li. i. sat. 3.

Multa enim speciem quidem mali habent, rem autem non habent. Quia; ut quædam dicuntur mala, bene (sicut Gregorio:) sic & nonnunquam fieri possunt.

D. Greg. 23. *Charitas, non cogitat malum. Omnia suffert; Omnia credit; Omnia sperat; Omnia sustinet; Charitas inuincibilis est. 1. cor. 13.*

Aliquis Heros.

Regali conspectu in auro nuper & ostro,

Migrat in obscuras humili sermone tabernas? At audi.
 Non tam facit studio charitatis, & noscenda publica
 purpurtatis &c.

Ancidius Episcopus Turonensis vsus est opera Dæ-
 monis, vt celeritate summa Romam perferretur? O
 speciem mali euidentiissimam! At audi. Sed iussit Dæ-
 monem seruire homini contra Dæmonem; & pecca-
 tum incantorem, contra peccatum militare. Ad Zozi-
 um Pontificem monendū conuertendumq; , gesta-
 tie volebat scilicet ab eo ipso, quem gestientem vi-
 derat, quod Pontificem septennio sollicitatum, tan-
 dem ad stuprum committendum impulsisset. *Martulus*
Exemp. c. 2.

Quorsum
 aliquot
 exempla)

Anastasiū monachum nescio quem ex priscis il-
 lis, vltim serunt Dæmonibus circiter centum ancilla-
 toribus, & fabris? Sed audi. Dæmones Deo contra se-
 ipsos cogebat militare. Ipsorum enim opetis mona-
 stium capax centum monachorum, cum officinis
 omnibus, crucis Christi scilicet scholam erigebat, 2-
 quamque procul, per ductus subterrancos, deduce-
 bat. Dei cultui seruituram Vt mancipijs, & damnatis
 ad metalla aut erire mes, sic Dæmonibus vtebatur. Et
 erat hoc illi diuinitus reprehensum victorie precium,
 quam de centum illis ipsis Dæmonibus retulerat, qui
 se totos quatuor annos iunctis viribus variè tentaue-
 rant.

Iure belli, A quo quis victus est, huius & seruus
 est.

Et Christus Dæmonem vectorem passus est, sed
 vt cum vulpe vulpinaretur. Vide nostram Monoma-
 chiam.

Et quanquam nuper tenui illud Matth. 4. Et ecce
 Angeli accesserunt, & ministrabant ei, superacis iam tē-
 tationibus omnibus, de bonis Angelis intelligendū,
 nec recanto, quis tamen scit, an non etiam de malorū
 genitorum ministerio coacto, intelligi rectè possit, vt
 superbia eorum, per vilissima ministeria Christo vi-

00 ;

ctori

etori impendi iussa, grauius fatigaretur?

Vt nunc ex D. Petro dixi, victus victori ferretur.
Nil victo, quam pati, restat.

Sic ferè Tamerlanes Parthorū Imp. arrogantiū
gellū, Baazetem Turcarū Imperatorē superbiū
prælio ad Stellam montem victam, captūque, in
pedanci vice seruire iussit sibi equum consecratū
quod ipsum & olim Sapor Rex Persarum Valenti
Rom. Imperatori victo imperauit.

*Ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. p[ro]p[ri]a
Vitalis monachus Alexand. intrabat prostrata
minarum? Sed audi faciebat studio peruerias conu-
tendi; & sic sunt multæ ab ipso conuersæ.*

Abram Eremita, relicta eremo, habitum monachi
& vrbes, quas fugerat, perstrauit? sed audi Iacobum,
vt neptem impudicitia perditam, ad meliorem
tem (vti & contigit) reuocaret.

Christus Samaritanam prolixius ad puteum ad-
quiritur: aut in conuiuio Simonis patitur se? Mag-
lena adtractari, inungi, oscula figi? Sed audi. Veritas
salutem ita adcurabat.

Ergò aliquando bonus animus Concionatorum
nabitur, quam commodissime poterit, facta diuina
ambidextra suorum interpretari, non in omnia
phora debacchari.

Paulon quidam, cum à quodam equum pingentis
specie volutantis sese, recepiisset, pinxisset autem ca-
rentem, indignante eo, qui conduxerat, ipse ridens
Inuerte inquit tabulam: quo facto, non iam equus con-
reere, sed volutari videbatur. *Plut. l. C. Pythia vaticina-
sisset carmine reddere oracula.*

Quidni? Cum malus animus etiam non mala, sed
& bona sepe malè interpretetur.

*Plin. in panegyri-
co Traia-
ni.* Demens ille (ait Plinius de quodam Imp. Rom.) ne-
rique honoris ignarus, qui crimina Mactatis in hanc
colligebat, ac se despicere contemni, nisi etiam gladiato-
eius veneremur, sibi maledici in illis suam diuinita-
tem, suum numen violari interpretabatur, quomodo se
quod Deos, idem gladiat ores, quod se putabat.

Quaedam errata vel Herodis, vel Curia, vel Populi, vel cuiusvis, minimo negotio, commodè, & cum charitate liceat ac deceat nonnunquam interpreta-

re. Ut cessant sepe iniuria calumnia quadam, & nimis valida, sed malitiosa Iuris interpretatione, ex quo illud, SUMMUM IUS SUMMA INIURIA, factum est iam tritum sermone proverbium; ut Cicero ait; sic possunt quaedam charitatis spiritu in melius detorqueri.

Quae aliqua excusari ac prae texi, in Herode à Baptistâ potuerunt, ab ipso dissimulata sunt; ambigua, & ambodextra, haud dubiè præterita sunt: de solis malis quæ fecit, quæ manifestè, & sine exceptione vlla, talia erant corripuit; de solis, inquam, illis sed & de omnibus illis, idem Seuerissimus, vna & Discretissimus Concionator.

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci. Horat. in Arte.

* 1. Circa qualitatem re-
ram, an sc. } 1. Graues, & digna suggestio,
2. Occulta;
3. Publica, & mali exempli.

* 1. Graues, & digna suggestio &c. 4. Ponderatio grauitatis rerum,
Nec circa vilem patulumq; moraberis orbem. Horat. in Arte.

Veribus exponi Tragicis res comica non vult:
Singula quæq; locum teneant sortita decenter. Idem ibid.

Ut effutire leues indigna Tragedia versus, sic forsitan leuisculos lapsus hæc cathedra reprehendere.

Leuicula prætexi suadent } 1. Finis Concionis;
2. Tadium Auditoris;
3. Egestas Oratoris;
4. Indoles hominis cuiuscumq;.

* 1. Finis concionis, qui est crassa illa, & hominibus

bus Christianis indigna peccata euellere, omnia zania Christianismi tamen suffocata extirpare, pios a Deo ad ipsum conuertere &c.

Nam leuicula ex causis dil simulatur,

At qui leuicula omnia carperit, is aciem suam sui, id est correptionum deinceps suarum de sumis rebus hebetauerit, & fecerit inefficaces, cum, modo instar, libertatem acie medicamentum & amara quidem, sed necessarium & pretiosum, in multa multa, & non necessaria absumserit.

Adde venialia a Deo vix hominem auertere, dum taxat huc dispoere.

Philotimus medicus, cum quidam pure circa laborans, ei digitum exulceratum commouisset, *Hæus, inquit, non tibi cum rebus est negotium.*

Aquila non captat muscas. Sed nec vacat terribilibus adesse Ioui. Ouid.

Pygmaeos & homulos cubitales contempserit, cum sit cum Centauris aut Gigantibus bellam. Vires prolixo necessaria, velitationibus superfluis non attendat aut accidendæ.

* 2. *Tadium Auditoris.* Nam, ut, quibus aures obcalluerunt, pæneque obsurduerunt, longis inambulæ que prologis, ij ferè ad reliquas & iam serias orationis partes animo solent peregrinari: Sic leuicula fatigati, ad grauiora dormitabunt.

* 3. *Egestas Oratoris.* An est cuiusquam tam peninis copia, & fons rationum adeo inexhaustus, ut vacuifruolis non debeat uti parsimonia, ut sufficere grauius possit?

Si quoties peccant homines sua fulmina micat Iupiter, exiguo tempore inermis erit, ait ille. *Quid lib. 2. Trist.*

Quis Parthorum tam diues sagittis, ut pharetra in vera pugna non sit habiturus vacua, si in odibus quæque muscas tela inaniter contorserit?

Miles, qui sulphuratum puluerem omnem, & pilas nubes, in anates, in passeruculos perendos consumserit, aut equum inanibus æquo campo cursum fatigarit; cum in apros, aut veros iam hostes inciderit.

ni, qui possit ita pugnare, ut vincat & triumphet?

Transeant, transeant intacti phalangis præambuloes, ut ex insidijs tota mox phalanx sequutura sternatur.

Qui in aromos, & veniabilissima peccatula, graues & crebras inuectiuas (quatum onus non Comætorum plaustra, non Argo, non Centaurus magna, non quælibet alia naus etiam centiremîs portare poterit; effuderit, idè cum ad enormia facinora taxanda ventum erit, languēbit, frigebit, vanè declamatorum tonet, & nescio quid diuinum humanoq; animi creper. Potius sese ad maiora referuet.

Quid, quod etiam Morbo quodam animi, aut cōfusione potius id tūm videbitur, quam rei euormitate facere?

Qui prouerbium illud (*Silentius Amyclas perdidit*, castrat, aut Amyclas, oppidum quoddam sicut inter Caietanā & Tarracinā, quam subidè falsò nuntius esset hostium aduentus, & idcirco ciuitas frequenter inani terrore quassaretur, tandem lata lege cautum est, ne quis unquam hostis nuntiaret aduentum, itaque nemine auso, etiam cum iam verè hostes adueirent, clamorem ad arma edere, tandem captam ex improviso ciuitatem.

At dico, fac nullam fuisse legem silentij: creber ille clamor falsus; de hostis aduentu, potuit etiam tandè ciuitatem perdidisse: potuerunt enim ciues, falsis illis & vanis clamoribus, quasi Annibal esset ad portas, toties decepti, aliquando verò ad aduentum hostium clamore (quem inanem quoque, ut olim, crederent) nil moueri, non arma corripere, & perire.

Itaq; Duces quidam petiti non probant belli temere frequentes illos & vanos ad arma pulsus aut clangores.

Ecclesiastes in nra nra grauitè & frequenter de cauitatis. in Blasphemias deinde dicens, non admodum reuerit credituros, eum patia suo more corripere, & morosum appellaturos, qui puluisculo offendat, & morologum, qui loqui nesciat, nisi offendat,

* 4. In-

Vide E-
rasmum
in Chili-
adibus.

* 4. *Indoles hominis cuiuscunque.* Qui enim veni-
etiam minorum non impetrant Auditores, con-
nd illibenter Concionatori quasi inimico petant
liberè de maioribus dicere; Veniam autem & con-
uentiam in paruis adepti, in magis reprehensio-
ferunt. Lædit morologia, hominum patientiam.

Itaque forsitan Censura Romanorum hæc non
probanda, qua nihil, non etiam leuicolum, non
ponsum parum reuerens, non oscitationem ab-
factam loco non suo, non nimiam in milite concu-
riam & nitorem præteribant sine ignominia
Vide Fonestellam l. de Magistratib. Rom. c. 17.

Et Leges Draconis vetusti Atheniensiū Legum-
quib' vna omnibus delictis pœna erat constituta,
tiam qui defidia damnati essent, aut qui oleum
puissent, capite plecterentur, quam ob rem & Solon
(præterquam, quæ de cæde erant constitutæ) abrogan-
das curauit, & iolebat Demades dicere, *Draconem
non atramento, sed sanguine leges scripsisse.* A. Gell. lib. 12.
noct. c. 18.

Profectò omniquò est hoc, nimis draconem esse.

Ed fortè scriptum est; *Noli esse iustus multum.*

Qui nimis emungit, elicit sanguinem.

Baptista noster summus hic artifex fuit, ut quæ
suo Herode grauiam maximè videtur representat
se.

Et à Bap-
tista dissi-
mulatas
adparet)
Luc. 3.

Pro eo enim quod nos legimus (*de omnibus malis
qua fecit Herodes;*) Vatablus vertit (*de omnibus malis
qua patrabat Herodes;*) quo patrâdi verbo in solis ge-
uioribus & consummatis malis bonisque Latini
vti puto, vnde & Patres patrati dicti, qui ad pacis
fœdera iuramento firmanda & velut consummenda
mittebantur.

Alius quidam Interpres (*Deq; omnibus sceleribus
qua fecerat.*)

Castalion sic (*Deq; tot, qua committēbat, sceleribus
argueretur &c.*) Scelera certè de maioribus peccatis
dicuntur.

Græce est πάντων πομπών, quasi omnium impiorum

tam nequitarum, seu nequiter auctorum; Quo modo, augmenti gratia dictum reor, & studio indicandi, diffusitas tunc a Iohanne humanas & leuiculas Herodes negligentias, crimina, & malitias egregie flagitias.

Nam, cum peccandi duo sint genera, aliud ex proposito, aliud ex negligentia. Seneca autore, quod ex proposito est, videtur culpae plus habere, quam alterum. Senec. in Prou.

Vnde & quidam, ad tenuandi peccati gratia, remouit propositum ab offensa; Clodium, inquit, nihil arbitror malitiosius, quamquam sceleris quidem egerit. Cic. lib. 3. ep. ad Atticum.

Et hinc illa communis peccantium excusatio, feci, sed ignorans; feci, sed casu, sed ebrius, sed victus impotentiore adfectu, adfectu, sed necessitate coactus; nec, sed semel & primū, non ex consuetudine, non ex pertinacia &c.

Graviora igitur decerpenda ad correptionem: etsi leuicula interdum noranda, sed hoc tantum.

* ij. *Orculea*. Nam culpae eiusmodi quia non tantū habent publici periculi & scandali, videntur tanto leuiores, & (vt vulgus loquitur) partim & dimidiatē remissa. Itaq; sunt etiam earum auctores & clementius, & sine nominibus quā fieri poterit, agitandi. An Ia- teant,

Tacitus passus si posset coruus, haberet Plus dapis, & rixa multo minus, inuidiaq;. Horat.

Nam quamquam quidam benē doctus scriptor male accuset Sacerdotes, quasi nimis scios huius pro- verbij (si non caste saltem caute;) malimque ego apud omnes valere illud, quod merito vsurpauit in oratione quam iustus habebam in funere R. P. F. Jacobi Lescailleti Franciscani, Helldiuensium quondam Apostoli summi Concionatoris, tam vita quam fama longē celebratum, quo Patre me in Christo genitum Franciscum libenter glorior. *Et caste & caute,* quod sic castitatem Lescaillet? ille instar Iudithae, coleret, & sic timeret Dominū, vt nō esset qui loqueretur de illo verbū malū, sed nec forsitā quis quā sinistre de Lescailletto suspicaret. Iudith. 8.

ramca

tamen minus multo illi sensu meo peccant, qui non caste, saltem caute vitam instituunt, quam quae caste nec caute, sed peccatum suum si non quasi seipsum predicaverunt, saltem sciretur, an nesciretur, unde deique habuerunt, tam in foro, quam in foras peccare parati.

Nam, qui si non caste, saltem ita caute, ut octiduum quidem, aut fauilla incendij sui cuiquam adparere nec suum, nec Officij ac Dignitatis lux odoramentum, ferere omni fimo ac stercore retrius faciant, omnem Remp. nec ceteros exemplo pessimo ad eandem licentiam. Si inquinantur luis, non participat alienis.

Pius quidam Senex Ordinis mei etiam reprobior quam doctior, tamen sensu meo verissime aliquando dixit, *Melius esse, id est minus malum esse, seipsum se, quam publice peccatorem, vel idcirco, quod est in peccata, qui patet Deo grauitate peccet, tamen doctius bene facit; primum quod nulli autoc est, deinde boni occasio multis esse potest, exemplo illius materialiter boni.*

Mitius igitur habebit Ecclesiastes occultos peccatores.

6. An patiant, Vide Caiet an. in 1. ad Timoth. 5. hic. Hesselius hic, Arguo, seuerè obiurga coram omnibus, inquit.

* iij. Publica, & mali exempli. Tum Episcopi peccet publicis vti reprehensionibus.

Peccantes coram omnibus argue, ut ceteri timorem habeant. i. Timoth. 5. Peccantes coram omnibus publice & sine fronte, etiam coram omnibus argue.

Hesselius, Erasimus, Arias Montanus, Vatablus coram omnibus) referunt ad (argue) non ad (peccatores.)

Vt ceteri timorem habeant. Etsi enim qui sic peccauerunt, vel iam correcti sunt, vel nihilo meliores, in reptione ipsa Ecclesiae, futuri sunt, fortasse etiam deteriores; nihilominus cessare non debet correptione publica publicorum peccatorum, Praesentium, Absentium, saltem spe praeseruandorum à similibus peccatorum.

Ex tribus enim, quae in penarum irrigatione spe...

etiam ferè solent, nempe Emendatione delinquentis, Autamento violata & velut exautorata per peccatum legis, & Paradeigmate, vel exemplo, vt ceteri patra deinde non audeant, saltem vltima duo tunc obtineant, & illud maxime, vt ceteri timorem habeant, & peccata perpetrare deinceps reformident, alijs publicè nominatum notatis & pudefactis.

haque contraria Sancti Iohannis Episcopi prohibito, non hanc, sed fraternam dumtaxat correptionem aut etiam detractionem adtingere credenda est.

Iohannes enim ille, illos etiam qui publicè peccauerunt, absentes carpi taxarique prohibuit. Fieri enim posse, vt peccatum penitendo diluissent, & iniquum esse ab homine petulanter exprobrari, quod a Deo clementer fuerit condonatum. Itaque domesticos luter grauer inrecepit, cum quendam virginis raptorem morte dignum dixissent. *Et qui scitis inquit si ille non peccare desistit, cum vos forsasse non cessetis?* lute scilicet creditur vt bonus, si, iuxta scripturam, *nescis hominum verum amore an odio dignus sit*; difficilius multo esse, id ipsum scire de altero *Ex viii P.P.*

Publica peccata, etiam post penitendinis occultæ intercessionem, possunt publicè a suo Iudice reprehendi & multari, maxime vt ceteri timorem habeant; publicè (inquam) non modò generalibus & vagis inuectiuis, sed etiam quandoque nominum ipsorum qui sic peccauerunt, interpositione restrictis; nam alioqui, quem ceteri timorem habeant, si generatim tantum in vita, non in personas etiam, notæ semper sparguntur. Nulli dicitur, quod omnibus dicitur.

Et cum dico publica publicè corripèda, tã ad personas delinquentium, quam ad culpas refero, id est, personas intelligo debere tunc notari & culpas, cum publicè omnino peccatū est. Nã culpæ oēs quilibet occulte perpetrata, possunt etiam & debent à Baptista quouis publicè pro concione reprehendi & notari, sed cum hoc moderamine, vt personæ etiam non publicentur, quibus idcirco gratia silentij nominum debetur, q̄ tenebras peccatis suis quærèdo neminè ad famula inuicantur.

Lindanus
in Pano
plia.

Si olim (vt vult Lindanus) ob peccata occultis, culteque in confessione prodita, potuerant Sceleres publicam penitentiam imperare, in qua sine aliqua Fame læsio ad vulgi sensum, & Pudor, ex quo inde vulgi opinione cuiuscumq; criminis in sic peccatis & Poena quædam, cuiusmodi illa esse, curantur sint modò publicè perpetratis sceleribus, in modò distinctè nominatimque agere:

Si olim Chrysostramus iure impetrant ministris corpus Christi, prohiberent indignè accedere, accedentes (inquã) non accessuros tantò, sed iam ut geniculatos, quorum indignitatem non essent publicè (Nam de confessionis via hic ad hunc mare non conuenit) quod repulsa genus ab alteri, publicam impudicam confusionem, cur publicè scelerum non auctoritate iure non possimus circumstantijs notare: *Dux militie sit, siue Præfectus, siue Princeps, diademate coronatus, indignè autem accedat, prohibe, inquit, in 60, ad Antioch. Quid si vulgus, & turba?*

De illis autem maximè ita censeo, quæ sunt atrocia, & quorum exempla possunt percipi uertere, cuiusmodi ferè sunt, quæ perpetrantur populorum.

Johan.
Hesselius
in 1.
Timot. 5.

Certe sententia illa Pauli, *Peccantes coram hominibus argue*, sensò Ambrosij & Hesselij de Episcopis etiam tò magis igitur alij coram omnibus arguendè

Baptista noster id hic sequitur, in Herode cetero, endo, vt cuius adulterium ceteraq; scelera, ne bonis quidem sinapis emtores ignorarent; Tanti scilicet scandalum, & offendiculum pusillorum hic auctori sponsi faciebat. Lucas insinuat, si masculinè accepta græcam vocem *ἄνθρωπος*, ἀπὸ τοῦ ἄνθρωπος. Nam i *ἄνθρωπος* & significare etiam potest scelerum, improborum, nequã: vt sit, quasi dixerit *cum corripere* de rebus sceleris & improbis, quos tales fecit Herodes, id est de Herodiano exemplo. Quorquor enim imitatione auctoritate Herodis, scelerosi euaserant, rectè de rebus Herodis Baptista reprobabat, & Herodem ideò, vt reproborem grauiter accusabat. Arguebat Regem

animarum pessimo eius exemplo perditarum.

Et profecto credibile, Galilæa tunc fuisse corrup-
tissimam, sui Regis imitatione, cuius ad exemplum to-
tu componitur orbis.

Itaque cum non erat malum in ciuitate vlla, quod Do-
mas eius Herodes, fecisse dici recte non poterit, hoc
tunc modo; Repudiavit Theobaldus aut Gualterus
sua, captus amoribus non sua: Herodes fecit.

Hospitij sacra iura Petrus aut Iohannes violauit?
Herodes fecit.

Habet homo adolescens amicam vnam? Herodes
sua, qui senex habet vxores duas.

Summum Sacerdotem minoris quam debuit ali-
quis estimauit? Herodes fecit, vt qui exemplis pelli-
tus praeierit.

Ab oculis meis munda me Domine, & ab alienis par-
tibus seruo tuo, non frustra dixit Rex David ad mentem
reuerfus, huc ad spectans.

Ergo noster Baptista, de scandali malo, quo &
Cuna, & Nobilitas, & Plebecula ab Herode cor-
rupta pebatur, apud Herodem ipsum grauitate & copio-
se agebat.

Bone Deus! quid, his Potentiorum moribus, dice-
re iudicium Baptista?

Præterea, Herodem, quod scelestos multos,
aliter quoque effecisset, dure arguebat; fures (in-
quam) & predones, forsitan & sortilegos &c.

Huc enim illos, immodicis tributorum exactioni-
bus vexatos, & ad restim paleamque, è beatulis, reda-
ctos, huc inquam malorum illos adduxerat. Est, est
Mala suada famas, & turpis egestas.

Magnam pauperies obprobrium, iubet

Quilibet & facere & pati:

Virtusisq; viam deserit ardua. Horat. 3. Carm. 24.

Est deforme malum, & sceleri procliuis egestas. Sil Ital.

lib. 15.

Mendacitatem ne dederis mihi, ne, egestate compul-

su, furer. & perire nomen Dei mei, aice

bat homo sapientissimus. *Prou. 30.*

Quam multi tributorum mole fracti sunt: res, adulteri, sortilegi &c!

Incendiarius ille fit; vt (Neronis instar) incerti autoris grassante, specie testinguendi, prædari possit.

Alter filia suae leno; vt quaestu prostituti corporis & se liberosque cæteros, & adtenuatos parentes.

Alius familiae iam decenter alendæ factus impo- bono nuper mercatore, aut agricola, eluis cre- bus, miles tactus sequitur castra, asylum factus egentium, & criminoforum; & ibidem, quia vulturum fieri diues, & citò, sic e milite imbelligum prædo *Accipient alios, facient re bella nocent eos alios.*

Lucan. lib. 2.

Tandem casu aliquo deprehensur, & leno, aut Iehicus, & prædo, iussu Herodis hi in crucem, aut nem agentur. Quis tum tibi hos sceleratos deprehensos interfecit? An non Herodes, qui in- rum grauitate, & multitudine, non in mulierum metrices, vexatos euisceratosque huc egat.

Nobis igitur videndum, instar Bepitæ, sint aliquorum culpa, vt *pro mensa delicti, pro pæ- rum* atque inuectuarum *modus.*

Nonnunquam enim grauius acculandi, quam peccatus dederunt, quam ipsi illi qui perpetrarunt *Impulsus, reuersus sum, vt caderem, ait ille.*

Psal. Censoris intentio recta.

* 3. *Intentionem Censoris.* An philantia, & amor sui, ad correptionem aliorum trahat, aut pellat. Principium, finisque actus spectanda sunt.

Videndum, An libertas monendi, ex primæ alio monitoris ipsius vel damno, vel commodo, præcedat & ita esse, publicè adpareat.

Tum enim aut intentio corrigenda, & in publicum bonum spectandum, aut parcius agitandi, qui peccarunt, aut alijs interpretibus & sequestris vtentibus.

c. Pastoris decimas melius tuebatur Franciscanus quam Pastor ipse.

Alioqui enim se magis, quam Deum, quam præ-

non, cum videri possit quæsiuisse.

Non à beneuolentia, sed ab ira proficisci putant sermonem, quo quis pro seipso vitur, neque admodum loco, sed meræ vituperationis, accipiunt.

Vbi verò, eum qui liberè reprehendit, constat, quæ ipsi peccata sunt, planè missa facere, alia autem obliuiscere, & ob facta ad se non pertinentia, dicta largiter incessere, id genus libertatis vim habet, cui restitit vilo vix modo potest, ipseque castigantis candore & suauitas, acerbitate, austeritate, efficacitatem merceptionis auget.

Nec laudes propriæ, nec vituperia, nec patrocina paulo obteriora, vli ferè attrident.

Baptistam Christus audacter Eliam vocet, & omnibus gnatis mulierum altiorem: Baptista verò contra, Christum tantum prædicet, vt se indignum dicat, qui corrigiam calceamenti eius dissoluat.

Laudis te alienus, ac tueatur, tu alium. Manus manuum fricet.

Pro me nihil gloriabor ait Paulus.

Extremæ tamen, aut valde vergenti necessitati possit aliud nonnunquam indulgeri.

Cur enim lingua, & eloquentia publica, etiam auctoritati rectori suo non seruiat?

Certè, cum vel nihil suum, vel publicum magis quam suum, spectat, qui corripit, gratiam habuit conceptio, non modò apud Deum, sed & apud homines, amplissimam.

Baptista noster eum corripuit Herodem de omnibus malis, quæ fecit, quid spectauit? Quid, nisi puram putam gloriam Dei? quid nisi Regis salutem, gloriam, securitatem a tumultibus, a cædibus oppressorum &c? quid, nisi Publica damna, Regni & Reip. Galilææ quietem?

Quid poterat vel vxoris suæ, vel filiarum pudicitiam, a Rege voluptatio, & reliuio Sardanapalo, homo æternum cælebs formidare?

Quid Baptistam atra illa tributa, è fumibulis quæstia, vexasset, hominem vel sub dio, vel in spelunca cui os pro fumibulo esset, semper ad cubantem?

Quid tributa frumentaria, salaria, vinaria, cen-
suaria, & capitalia grauassent, hominem solum fru-
beris, & aqua potorē perpetuum & metis locustis
Etirantem: *vinum & sceram non bibentem? Quidem
non manducantem, nec bibentem?*

Luc. I.

Matt. II.

Quid tributa vestiaria, & sumtuaria molestas-
simam hominem non modò *non vestitum mollibus, sed
vestientem* (vt loquitur Bernardus?) Vestis enim non
ne indignum cilicium vnicum & quidem *ex pila can-
li, zona pellicea circa lumbos constrictum*, quam non
vestiebatur corpus, quam tenuiter tegebatur, non
opportune frigoribus, valde importune caliditate
melius norunt beati Patres & fratres nostri. Cetero-
quos hinc adoro, & oro, vt peccatis tor. metis pariter
Deo exorent.)

Marci I.

Quid vectigalia à curribus, ab equis, à pecunia
&c. auferent, hominem qui *non in curribus, non in
quis, sed nudipes semper & pedes prodibat.*

Vt nihil Franciscanos grauer, si byllus & pappi
tributis iussis vexetur, homines rustico & cinereo
panno semper contentos scilicet; sic nihil Baptistam
pro se angebant vlla Herodis vectigalia aut censae
qui re nulla vectigali utebatur.

Non poterant hominis omninò inopis opor-
tibus ab Herode imperatis adtenuari, non silem va-
de hinc augeri. Qui nihil habuit, nihil debeuit.

Ac fortè, etsi adhuc paternum aliquem agellum
nuissit; tamen immunitate gaudebat, quod Sacerdoti-
tij, quod Religionis ius aliquod possit. praeferret.
(Nam olim, etiam apud Aegyptios, & quidem sub
Pharaonibus, terra Sacerdotum libera à venditione,
& in fame publica statuta cibaria ex horreis publicis
illis praebebantur &c.)

Gen. 47.

Denique, quod eum Rex obseruabat, & tam illi
eum audiebat, vt cor Regis manu tenere videretur, &
iusque aures aureis linguae aureae catenis deuincit
adpareret Baptistam prouilegiarium fuisse, & pendens
tributi immunem.

Nil igitur Baptista suum spectauit, cum Herodem

tempit. de omnibus malis qua fecit. Numquid rugiet o-
 nager dum habuerit herbam: aut mugiet bos, cum ante
 pisppe plenum fuerit? (Job. 6.)

Heb. 13.

Quid ergo? Publicas calamitates. Mementote vin-
 derum, tamquam simul vinciti, ait ille; Publica & alic-
 na damna, Baptistam magis, q̄ sua ipsius, diseruciabāt.

Correptio ista Herodis non aliud fuit, quam tot
 miserorum, tot pauperum, tot calamitosorum facta
 in Baptistam representatio, quos tales tamq; miseros
 actionibus, quæstibus pessimis, in sumtus pessimos
 luxus, libidinum, & meretricum suarum, Herodes im-
 menseos hæctenus fecerat, & adhuc faciebat. Hos
 in Regi immunitate tributorum tuorum, huc redi-
 gisti, inquebat. Hos nudos vides? Tu spoliasti. Hos
 lancicos? Tu panem de manibus, deq; faucibus ipsis
 extorsisti. Hos pallidos? Tu decolorasti, tu sanguinẽ
 ac spiritum eorum ebibisti. Hos semivivos, semimor-
 tuos, & Mortis expressissima simulacra? Tu occidisti,
 non tam quia non passisti, quam quia pactum suum,
 laboris manuum suarum, mäducare nõ fuisti, abstulisti &c.

Non tibi sat tributorum pauperes pependerit,
 qui tibi, qui præsidio regni, ac Reip. ternos quaternos
 hæcos aluerunt;

Publica ergo calamitas Baptistam mordebat. O
 Deus! vel crealles æuo nostro aliquot tales Baptistas,
 vel quem decollauit Herodes, tantisper a mortuis exci-
 tatum remisisses; quam sit multis nunc locis ille ne-
 cessarius!

Baptistam autem etiam calamitosos Galilææ He-
 rodi representasse, atque ideo corripuisse, mihi adpa-
 ter, vel ex eo, quod ὁ πόνος, quæ vox græcè hic
 est, etiam miserum laboriosum, & infelicem signifi-
 cat.

Si autem delitiges, quoniam relatiuum Latinorũ
 neutro genere ponitur sic (de omnibus malis, qua fecit,
 non verò quos fecit; respondeo apud Græcos ita po-
 ni, vt tam genere masculino, quam neutro capi pos-
 sit: ita enim græcè est: ἡ ἐπὶ πάντων ὧν ἔπαυται πονη-
 ρία ἰσχυρά.

Vel, si illud πάλιν πονηρῶν genere neutro acci-
 re malum; tum accusauerit Herodem Baptistae
 nium malorum, atque in commodorum, quae in
 liliae regno & subditis suis, & vicinis suis, id est regni
 Arabiae, tam malè viuendo creauerit, partem Deo, &
 gis impij peccata, in populo vindicante, partem
 Rege Arabiae, Herodis Socero, Generi perfidum
 bello vicifcente. Nam certè τὸ πόνος significat
 am quod malum est, & aduersum.

Tempo-
 ric oppor-
 tunitas.

* 4. Tempus reprehendendi, vt deligatur quod
 opportunissimum.

Temporibus medicina valet, data tempore proficiunt.

Et data non apto tempore vana nocent.

Sunt aliquando mollia & comoda temperan-

di. Hinc ille ad librum suum;

Si poteris tradi vacuo, si cuncta videbis

Mitria, si vires fregerit ira suas, adi Augustum. Oul

lib. a. trist. eleg. 1.

Ergo in prosperis, opus est libero monitore, et

nimios spiritus retundat.

Paucorum enim est, laetis successibus non inflari

ecce.

Luxuriant animi rebus plerumque secundo, & cum

segetem nimia sterit vberitas.

Tunc commodum, velut in aequilibrio positum

aduerso rationum & acrium motionum pondus

bus, partem quae proptens ad tollitur deprimere.

Commodum, inquam, id est, ei qui mouetur magis

salutare, et si forte non perinde monitor. Nam il-

lum minus patitur animus superbus, & laetis successibus

insoletis.

In aduersis Reipub. aut multorum, efficacissimum

ea vitia dolenter notare, quae aduersa illa inuenerunt,

& leniter exprobrare contentum praemonitionis dicitur.

Refricata cum causis suis aduersa, per se homines

ne fastu exuunt; ipsaeque calamitates inuis acquirunt

se habent, quod penitentiam inducat & castiget.

Itaq; apud aduersos, libris vocibus, aut modestis

ac mordaci sermone; temperatius vtendum praemonitione.

la. 111.

In mutationibus enim fortunæ, faciem hominis
beneuoli reuera dulce est intueri, consolantis, ani-
mantis, iacentem erigentis &c. aientis,

Febile principium melior fortuna sequetur;

Ea, non si male nunc, & olim;

Ey. Numquid qui dormit, non adiciet ut resurgat?

Samaritani non magis vino vulnera perficantur,
quam oleo leniter vngentis, gratissima est medicina.

Qui libertatem dicendi, mortumque in hominem
diuinitus ictum, atque infortunatum, conuertit;
ut sic agit perinde, ac si medicus oculo conturbato
tamque bene inhaesimato medicamentum, quod vi-
sum acuit injiciat. Nam neque sanat, neque de dolo-
re vel tantillum deminuit, sed iram dolori addit, æ-
grumque iam animum exulcerat. Caput jam doloribus
collabescens, nouis in allectionibus obrundit.

Quis lecto decumbens æger, non molestè hæc au-
dit a medicis aut amicis. Hæc tibi ab intemperantia,
et ciborum aut mulierum abusu contigerunt? O, di-
cet æger, vos homines intempestiuos! Ego testamen-
tum sub Notarijs condo, castorium aut scammoni-
am preparant pharmacopæi desperato, & vos verbis
caliginatis, & durè philolophamini

Mihi misero cerebrum excutiunt

Tua illicia soror, lapides loqueris, aiat ille.

Sic res inuolucrum non multam obiurgationem,
sed equanimitatem, sed auxilium, efflagitant, & vn-
diones magis, quam punctiões.

Quid amicorum importuna obiurgationes Iobo
accidit, aut Tobie cæcæ uxoris sue impropria pro-
fuerunt? quid aliud, quam his miseros fecerunt?

Nutrices vide. An illæ lapsis calu lactaneis suis ad-
currunt, v t onerent maledictis an potius erigunt,
abluant, sedant, postea bene sedatos obiurgaturæ?

Demetrium Phalerum ferunt, cum obscurus a-
pod Thebas exularet, accedente Cratete, non nihil
cepisse molestiæ, opinantem, viturum esse nimia liber-
tate, aut asperiori sermone. sed cum Crates comiter
ipsum adloquutus de exsule disseruisset, docuissetque

Plantas
in Aulu-
laria.

illi nihil mali aut dolendi accidisse, qui sic, ac neque
is periculosus ac lubricus esset liberatus: bonum
esset, ut in seipso animique sui affectione spes
reponeret; ibi tunc Demetrium, animo relictum, am-
cis dixisse, *Piger verò me actionum atque occupatio-
num, per quas hactenus virum tantum videre nati-
entur.* Sic ergo profuit hæc lenitas medici opor-
na.

Quid, quod importunitas illa nimia non modo
afflictis ipsis nihil prodest, sed ipsis autoribus opor-
nocet non infrequenter?

Euctus certe quidam & Euleus, Persei quondam
socij, individui, videtur illum aliquando a Romanis
apud Pydniam adorti, ita eum importune oburgati,
ac singula sua peccata obiecerunt, ut per impetum
am utramque pugione occideret. *Plutarchus in
moralium tractat. de adulatore & amicis inter alios
dicit.*

Naufrago non obijciendum, quod vela citius
contraxerit, quod anchoras non fixerit, quod a
tribus non declinauerit &c. tristius patet est hoc in
naufragio, sed manus tendendæ, sed funes offerendos
quos arripiat, sed à Pharo ignis ostentandus, quem
sequatur, sed portus late aperiendus, in quem
feratur.

Libertas ergo corripendi, rebus prosperis con-
nientior. Ita Solon Cræsum adhuc florentem & in-
bili rerum prosperitate luxuriantem monuit, *Fors
iubens respicere. Dicitque beatus*

Ouid. lib. Metæ. *Ante obitum nemo, supremaque funera debet.*

Sic & Socrates Alcibiadem reprehendit, conuictusque
vitij veras lachrymas extorsit, ac cor inuertit.

Sic Plato Dionem splendens summa gloria
ora omnium hominum in se, ob pulchritudinem
cinorum, conuersa intuentem, cauere iussit a
quo sibi soli placere, aliorum spreto iudicio, *Am-
nes solent, quod ei vitio adsident solitudo.*

Tunc opportuna illa: *Qui stat, videat, ne cadat.*
Et; *Sequitur Superbos vltor à tergo Deus.*

Baptista noſter ita tempus obſeruauit.

Herodem adhuc florentem, nondum (vt deinde poſtea) proſtratum egregie corripuit de omnibus malis qua fecit, ſi forte emendatus, iram Dei & aduerſa proueniret. *Fidelis ſeruus & prudens, quem conſtituit Dominus ſuus ſuper familiam ſuam, vt det illis cibum in tempore.* Matth. 24.

Hac igitur de tempore liberè corripendi in vniuerſum.

Ceterum, omittenda non ſunt, imò potiùs arripienda, quas peccatores ipſi ſepe præbent, occaſiones. Aliquando enim interrogatio, narratio ſimilium rerum, laudatio aut vituperatio, anſam exhibent libertati.

Hoc modo ſi quis cum vxore, cum liberis, cum proximis diſſidens, quærat tamen frequenter, An pax in tali aut tali regno; rectè tum Concionator & monitor inſtat in aperte uita correptionis campum, & dicat: Scilicet verò, amice, rectum eſt, te inquirere de concordia horum & horum populorum, qui familiarum pateris tanta diſſenſione laborare, nec habitare ſaciſ vnius moris in domo. In te meliùs paulò deſcendere.

Inuitat nos aliquandò, imò & ſic compellit intrate Euangelij textus, aut thema propoſitum, vt diſſimulanter præterire, honeſtè non poſſimus.

Circa quod ſolita obiectioncula,

Sed ais contra; Quid igitur ſibi vult illud Pauli;

Inſta opportune, importune;

Reſpondeo, Paulum non vetare, ſpectari tempus dicendi commodum, ſed plauſum, aut exploſionem inſignita conſequentem contemnere.

Quaſi dicat; audiaris libenter an illibenter, dum rectè mones, me diſcente; ſed perge, & age quod agis, nihilo ſegnior per ignominiam, & bonam famam.

II.

Qua in ipſis correptionibus obſeruanda.

Imò verò videamus, quid in ipſo reprehentionis actu obſeruandum.

Adhi.

In actu i. Adhibenda
 pro correptionis ergo reprehensionem nonnunquam

1. Laus quaedam peregrina,
2. Obliquitas,
3. Humanitas,
4. Cura differentia,
5. Raritas,
6. Amuleta.

*1. Laus quaedam peregrina, id est aliud summa, quae à re, cuius gratia correptione suscepta est.

Verbi causa; Corripendus est quispiam, qui bonae Ecclesiae laicus innadat? Laudetur primum ipsius maiorum liberalitas, in locupletandis aut adificandis olim monasterijs; ac mox inde quum non ferat illa inconstantia heri edificantis, hodie destructoris, nunc dantis, nunc reperentis &c. deinde, quum non liceant, & quod ducant.

Anno 1601. Memini, cum ad quendam Principem, pro officio meo, oraturus aduersus quoddam eius placuit, venissem, exortum esse me à maiorum eius laudibus. Non credere me, literas, quae data erant, esse scriptas cum sanguis eius vniuersus Francisci ordinem seculum coluisset, ut ex quo sibi Confessionarios, Confessarios plerique haecenus delegissent, non credere me, vel, si credere me oporteret; credere, ab eius consilio deceptum, sic aut sic decreuisse, arbitratem, admodum esse in rem Ordinis nostri, & periculum, modò nihil inde capere detrimenti, sed potius incrementi multum. Venisse itaque me, de re, de qua ostensurum, atque ita trita iam per laudes via, deinde late de omnibus, coram Principe contra Principem ipsum, dixisse, tanta optimi Principis parentia, ut responsò beneuolentissimo veretur, & quod capere non fieri, non fieri libens pateretur. Quo nomine primis illi omnia opto prosperrima; & bene apud morem veteris sui gratia facti.

Virgil.

Eius scilicet beneuolentiae, quae liberaliter & candidè laudem laude dignis tribuit, etiam in reprecandendo libertatem facile toleramus, credentes necessario increpare, qui tam facilis fuerit ad laudandum.

Iohannes Apostolus in Apocalypsi sapiusculè hoc *Apoca. 2.*
res præmit, qui Angelum Ephesi Ecclesie, & Ange-
lum Pergami Ecclesie correpturus, principio quem-
que dilaudat, Scio inquit opera tua, & laborem &c. Sed
habet aduersus te pauca &c.

* 2. *Obliquitas*, vt feriatur, qua nil minus opinatur,
qui reprehendendus est. 2.
Obliqui-
tas,

Alterius coram altero similis culpa flagelletur.

Helota ebrii coram liberis iridendi propinentur,
veteri Lacedæmoniorum opinor more.

Catellus coram leone a perito magistro, ad leonis
terrorem, bacilletur.

Parabola, quasi quædam bonæ infidiæ, huc admo-
dum profant.

1. *Regum*. Thecutis quædam muliercula, Absalo-
nis cuius aquid Dauidem causam agens, parabola
proposita, Regem ante irretitum cepit, quam retia
tendi videret, & scitissimè notatum inclementiæ, mi-
tignit.

2. *Regum* 12. Nathan, parabola vnica ouis alienæ
à diuine occisæ proposita, Regis adulterium, ipso Re-
gu ore damnauit.

Christus Dominus isthic singularis, passim in E-
uangelij.

Plutarchus ita de Ammonio quodam (suo opinor
Præceptore) Ammonius magister roster, inquit, in
conuentu vespertino cum animaduertisset, è discipu-
lis aliquos vfos esse prandio non simplici, puerum su-
um à liberto iussit verberari, causatus, eum absque a-
ceto prandere non posse: simul que in nos respexit, ita
vt obiurgatio reos tetigerit. *Plus. tom. 1. moral. tract.*
Quomodo possit adulator ab amico interrosari.

Plato, qua tempestate à Dionysio flocci pendeba-
tur, erat que tyranno inuisus, colloquium cum eo pe-
tijt. Admissus ita dixit, rectà quidem de alio, & pro a-
lio, sed tamen obliquè pro seipso. Si quem sentires
Dionysi (inquebat) hostili animo in Siciliam, tui
ledendi causa, venisse, & tamen occasione destitui, an
indè solvere impunem patere? Neganti (quod ini-
micorum

micorū non modò facta, sed etiam voluntates, ob
pœnamque mereantur) adiecit. Si contra, aliter
bi benevolus hūc se contulisset, cuperetque tibi
cuius boni esse autor, neque tu ei occasionem pe-
ciendi præberes, dignum est eum abs te præteriti
contemni? Ad hoc interroganti Dionysio, quid
ille esset? Æschines (inquit) moribus, & quibus-
lius Socratis familiarium, probis, aptisque ad
gandum verbis eos, quibuscum agit, qui longè
emenso, ut tecum philosophicè colloqueretur, ha-
profectus negligitur. Hæc ergo ita Dionysium
mouerunt, ut & Platonem statim manu amicti
amplexatus, beneuolentiam hominis, amque
magnitudinem admiratus, ut Æschinis honeste
que magnificè rationem habuerit. *Plutarchus
pra.*

Tantali narratione, cui sic se vana fallax pœna,
ut semper sitiat; ita se poma ore tenens ingerens,
semper esuriat, apud auarum scitè exposita, com-
distimè auaritiā cuiuscunque, bona eius pœna, que
uis reprehenderit.

Diuitis hæc magni facies erit, omnia laet

Qui tenet, & sicco concoquit ore famem. Peta-
nius apud Fulgentium libro 2. Mythol. titul. Tan-
talus.

3. *Humanitas, & comitas quædam dicendi, quæ
comitas,* tiam ad comiter audiendum inuitet.

*Odium oportet peccandi, non metum facias, aut
neca in prou.*

*Nec timida, nec tumida, sed urbana, & graui
corruptio.*

*Sit commiserabunda. Regetat nonnunquam
quò potest, peccati causam in figmèri & carnis fragi-
litate, in tentatoris imporeunitatem &c. Solo quæ
per ignorantiam fecistis, sicut & Principes vestri, aut Pe-
trus. act. 3.*

*Senec. in Proæmio Suasoriarum. Aquil bonus
am Principes, admonendi libertas verbis placidius sepe
randa est.*

Vt Caniculares aestus corporibus infalubres, sic animis oratio ardentior.

Cic. li. de Amicitia *Omnia hac in re habenda ratio & diligentia: primum, ut monitio, acerbitate: deinde, ut obnegatio contumelia careat.* Fluat tunc ut ros eloquium riuum, non ut torrens inundans.

Ne Diogenes alio fastu fastu Platonis reprehēdat.

Medici, cum vrunt aut secant, necessario se facere ostendant, & inuitos; neque ægrum alloquuntur aut procurant indignanter.

Iidem cū pharamaca & amariora pocula propinant, saccharo aut melle eadem temperant, ut sorbeantur.

Dextera præcipue capit indulgentia mentes.

Aperitas odium, sauaque bella mouet. Ouid. 2. de Arte.

Exterminauit eam aper de sylua, & singularis ferus depulsus est eam.

Cic. 2. off. *Difficile dictu est, quant opere conciliat animi comitas affabilis æque sermonis.*

Cicutandarum etiam ferarū ars prima comitas est. Mala libertatis condimenta, contumelia, infectationes.

Fratres qui sunt Ministri & serui aliorum fratrum, uisita & moneant fratres suos, & humiliter & charitati- ni corrigant eos, aiebat D. Franciscus. Reg. c. 10.

Non saltandum circa puteum istum: sed nec peccantibus acerbiorē correptione uelut insultandum.

Reprehensionī, ut lumini, nimia vis & copia & acrimonie adimenda.

Si mel nimium etiam amarum, quanto amarius ipsum fel, si copiosum?

Decorum hic ut alibi, a medioeritate sumendum.

Sal Deus bonet quam est cibus condiendis necessarium! Sed ipsum cibus perdit, cum nimium est.

Sine ira, venerabilis est admonitio. *Os iusti meditabitur sapientiam, & lingua eius loquetur iudicium. distinet sermones suos in iudicio.*

Corripiet me iustus in misericordia, & increpabit me. pl. Inrepa (ait Paulus) sed in omni patientia, & doctrina.

Si praecipuus fuerit homo in aliquo delicto, vero spirituales eius. Vniuersi modi instruit, instruit in, sed spiritu lenitatis. Galat. 6.

Perfecto odio oderam illos, ait Psalmista, non graui & extremi gradus odium intelligens, sed laetum sine & studio conuersionis alienae, & a modo iudicandi ipsas causas odiorum.

Id verò in causis Potentum maxime obiectum.

**Maximè
pud Po-
tentes,**

Iudas Apostolus, inter damnandos recenset, quod dominationem, id est, Principes etiam laicos contra Dominos spernunt, maiestatem autem, id est, in ecclesiastica dignitate constitutos blasphemant, maiestatem Archangelus, abstinendum, factum a maiori ratione argumento.

Cum Michael Archangelus (inquit) cum Diabolo disputans, altercaverit de Moysi corpore, non est ei iudicium inferre blasphemiam, sed dixit, Impetora ius Dominus. Iud.

Quid Magnus es autoritate & eloquentia, qui rationis? linguis loqueris hominum & Angelorum? Et tamen minor Michael.

Scelerosus est Herodes, & quos contempnendos accepisti? At meliores Diabolo tamen. Sed & iudicium huc in via ad beatitudinem; Diabolus verò in terra non malitia, & miseria.

Scelera sunt enormia? At minora peccato Idolatriæ, ad quam volebat Dæmon Israelitas trahere, impetto Moysi mortui corpore, atque illis propellens, ut gens ad idolatriam prona illud latria adoraret, quod Dominus & Archangelus, Idolatriæ metu, obcultum volebant. Et non cognouit homo sepulchrum eius usque in presentem diem. Deut. 34. Quid enim Idolatriæ atrocior?

Causa aliqua Dei magna agitur? At nulla maiore, aut propius adtingens Deum, quam Idolatriæ, quæ quæ potest, Deum exinanit.

Causa est Ecclesiæ veræ & Catholicæ, contra illam

volgò dictam Reformatam? At non vrgētior illa, qua
 Dimon contendit de corpore Moyſi myſtico, id eſt,
 Synagoga Iudæorum, vel vt eam totam perderet; vel
 vt eam corpori Chriſti myſtico, id eſt, Eccleſiæ Gen-
 tium, præferendam ſuaderet &c.

Sed Diabolo, tam ſeeleſtę tamq̃ue desperatę crea-
 turę, & in ſceleribus tanti momenti adhuc tam ar-
 dentet verſanti, Michael ipſe tam nobilis Dei legatus,
 non eſt auſus notam impingere maledicti aut conui-
 tiari, ſed tantum dixit Imperet tibi, aut increpet te Do-
 minus; increpando tibi ſilentium imponat, vincat
 Deus, & voluntas eius tuam domet, impediatur perni-
 cioſos conatus tuos, & ſemper lateat tanti hominis
 ſepultura, & vna ac ſola vigeat Gentium Eccleſia;

Ergò, nec te (ò homo) Herodi, cum Herodem cu-
 raſcunque ſceleris argues, decebit conuitiari, ſed om-
 nino placidè perſequi.

Vt humanus & comis medicus, ſomno aut victu
 male ſi poſſit, morbum, quam caſtorio aut ſcamonio
 depellere; ſic bonus morum magiſter malit lenitate,
 quam ferocia, ſuos emendare.

* Cura Differentiæ Peccatorum & Perſonarum. ^{4.} Cura dif.
 Peccatorum, vel alia atque alia, aliter atque aliter ferentia,
 contempnantur; leuicula, leniter & verbulo vno, quaſi
 mica ſalis, perſtringantur; grauiora, prolixius ac for-
 tius, velut toto ſale effuſo perfricentur.

Nam Ieroboami excella, vitulos aureos, & populi
 à Deo & legitimo Rege ſeductionem; Achabi idola-
 triam; Nabothi ab Iezabele oppreſſionem; Herodis
 inceſtiam adulterium, eadem Baptiſtę; Sacerdotum
 Nobes à Saule, contrucidationem, & quę his ſunt ſi-
 milita, leniter reprehendere quis poſſit?

Pro modo pedis calceus aptandus eſt.
 Nec vno collyrio omnium oculi inungendi. Mor-
 bis ad aquanda medicina.

Vt Orator ſeculi, ſic interpres Dei, tria genera dicēdi
 confeſteretur, Vt exile, epistoſicis & minimis, Medio-
 cre philoſophicis, ſublime grandibus & forenſibus
 negotijs ille accommodat, ſic iſte tenuiter nugas per-
 ſtingat,

stringat, peccata communia virgis cadat, cuncta
normia scorpionibus &c.

Verfibus exponi Tragicis, res Comica non vult.

Indignatur item priuatis, ac prope ioco

Dignis carminibus narrari coena Thyeste.

In arduum tamen & vocem Comedia tollit,

Iratusque Chremes tumido delirigat ore,

Et Tragicus plerumque dolet sermone pedestri. *Plautus*
in Arte.

Secundum mensuram delicti, fit & plagarum modus.

Adsit regula peccatis qua penas irrogas equas.

Nam quaeso, Cur scutica dignum horribili supplicio
gello?

Est, est, Auditores, vbi sic fatis adhiberi videntur
caudas, est vbi virgas, est vbi scorpionibus, & vinctis
reas oporteat. Sunt peccata, quae dehortationem
merentur, sunt quae imperium & leuercitatem exigunt
horrationem auaritia; leuercitatem, homicidia & in
pra deponunt.

Personarum. * *Personarum, vt cum mansuetudine, Bonitas &*
steritate, Obstinati increpentur.

Christus his vsus temperamenti. Non enim
nes, aut omnia pariter percussit virga oris sui.

Leniter cum Regulo egit, *Nisi signs & prodigiorum*
deritis, non creditis, inquit, quod partem beati creditis
esset, partim dubius, homo sc. Ethnicus.

Cum Petro quoque, *Modica fidei quare dubitasti*
ad ventum validum extimuisse.

Cum eodem, *Quid ad te? Tu me sequere, cum curio*
siusculè de Iohannis Euangeliste rebus, & quasi quibusdam,
vt sic loquar, fatis, ausus fuisse peccata.

Durissculè autem cum Apostolis, *Nisi efficiamini*
sicut paruulus iste, non intrabitis in regnum Caelorum
cum de priuatu contenderent.

Item, cum iisdem exprobrauit incredulitatem
am cordis, quia his viderant eum resurrexisse, non crediderant. Marc. 16.

Durissimè cum Petro, dicens, *Vade post me Satana*
scandalum es mihi: quia non sapi es aqua Dei sumi, sed aqua
que hominum. Matth. 16.

Item, cum vendentibus & ementibus, quos è templo cecit factò flagello, addens fecisse è templo Dei & orationis domo speluncam latronum.

Cur enim non secundum mensuram delicti & indolis peccantium, sit & plagarum modus?

Et quantum in delictis fuit, tantum non detur ei tormentum?

Si peccantium quædam est differentia, nec sunt paria peccata omnia, (vt falsò putant Stoici;) cur sit omnium vna correptio, & par pœna?

Ergò corripendi modum, & modus peccandi, & peccantis genius imperent.

Vt corporeos sensus obtundunt, sensata aut sensibilia (vt vocant) fortiora; vt visum obiectus meridiani Solis splendor; auditum Nili caradupa, & Auefennianæ muscarum (id est, maiorum tormentorum vesicorum) explosiones; sic offenderint nimia in delicta parata, & in homines peccatis inassuetos, debacchationes.

Filius obsequio curuatus ab arbore ramus;

Ouidius

Franges, si vires experiere tuas.

Pro modo patientis seu materiae, vis agentis esto.

Ferum multa ingentiq; & quasi quadrupedante malleatione procudatur; cera tenella & ductilis, molli manu deducatur, & vt libet, formetur.

Dura ceruicis homines & cordis lapidei, tota vi rudi possunt, boni & flexiles commoneri.

Equi generosi calcaribus moneri se tolerant, sed hoc tantum, non etiam laniari; asini etiam fortiter stimulari, & baculis contundi, qui popi finis nil mouentur.

Cæterum, Animus noster ita est generosus, vt duci malimus ferè omnes, quam trahi.

Quidni? Nam & iuxta Harpasa oppidū Asiae, cauentem esse horrendam ferunt, vnico tamen digito mobilem: sed, si toto corpore impellatur, resistentem.

Tector in off. sit. miracula &c.

Coniungantur, ac velut maritentur Veritas & iudicium. Se se Iustitia & pax osculentur.

Qq 2

Six

Sit verbum Dei sonorum, quale fuit, Verbum
vium, plenum gratia, & veritas, & vt illud, Hinc
nitrate mouatur.

In unius homo, qui miseretur & commodat, digni
sermone suos in iudicio; id est, qui iudicose, & vni
genij, que accommodatè fermocinatur, is non potest
non esse gratissimus.

Corripet me iustus sed in misericordia, & in
me. psal.

Et errat longè, mea quidem sententia,

Qui imperium credat grauius esse aut stabilius.

Vi quod sit, quam illud quod amicitia adinuenit
rent. Adelph. act. 1. scen. 1.

(Contra immoderatos.) Apage, apage ferreos illos Censores, qui
cam occidèdara, enses querunt; aut securum & ma
leum, ad ouem frangendum; ad nucem enucleandam
machinam qualibet Auesneni musica maiorem pa
cunt; id est, qui ad minimam neghgentiam in re
bis feruent, vt ad patricidium, & quoduis scelus
expiabile.

Viticam tot securibus adpetunt, quot canalicula
xima vo
querum.

In exiguum murem castra mouent, vt in certum
dia, & monstra immanissima.

Draconizare hoc est, & mortem etiam delicti,
futo oluscule decernere. A. Gell. lib. 12. noct. 2. 28.

Et lupos imitati, qui ouem paululum turbat pre
fontis accensatam deuorant.

Hic, vt vbique alibi, Mèrpon à pisor, id est, melle
optima est.

Hic erit artis opus, & mediocritatis semper
Qui sapit, innumeris casibus aptus erit, vt & mor
bus. Ouid. de Arte.

Omne nimium, passim ingratum, naturæque
micissimum.

Vinum ipsum, quo nulla nō gens delectatur, quod
voluptatis, blandæque consuetudinis gratia inu
tum est, quod lætificat cor hominis, mæstorum frons
laris medicina; an non cum & nimium, & mæstrum
bet

bere cogimur, tristes & temulentos facit? An non etiam mel, si nimium, amarum?

Multò igitur magis obiurgatio, res natura contritans, si acerbior copiosiorque propinabitur.

Id arbor adprimè in vita esse vile, Nè Quid NIMIIS. Terent. in And. act. 1. Scen. 1.

Sed nunc (opinor) in hoc genere nihil nimis, parū potius est omne, quod facimus, imò quidquid possumus, ad eò iam scelera tuo hoc nostro leprosiſſimo imitauerunt, scelera omnigena, scelera monſtroſa, tam nefanda, quàm infanda, ad eò sumus nos in quos *ſeculorum deueniunt*, rex maiorum, ſtruma priorum, ſentina mundi, nequiarum nundina, Peccatorum Confluentia.

Olim olim poterant vitis simplicibus obſtare remedia ſimplicia, Nunc neceſſe eſt, tanto perſoſiora eſſe munimenta, quanto valentiora ſunt quibus petimur. Senec. ep. 1. lib. 15.

Suppe multo, & nitro, & herba borith multiplicata, opus nunc eſt, tam maculoſis iam & ſordidis *Jerem. 2.* Christianis, quam proh dolor! æro hoc noſtro ſumus.

Auge ſtabulo ſordidius putem hoc ſeculum, & quo tot annorum ſumum non Hercules ipſe, tranſmiſſo Alpheo ſumine licet, eiecerit. *Ab! nimium faciles quo triſta crimina cadis, adulterij &c.*

Fuminea tolli poſſe putatis aqua! & molliculis reprehentunculis.

Pectora tantis obſeſſa malis *Quid. li. 1.*
Non ſunt ictu ſerienda leui. Senec. in Hercul. fu *Fast.*

rente.
Alto vulnere diligens & longa medicina non deſit, Penitentia, & correptio, crimine minor non ſit. Cypri. ſerm. 5. de Lapsis.

* 5. Raritas. Id agendum eſt. ... ut ad vrendum & ſecundum, ſic ad hoc genus caſtigandi, ratio in utriusque veniamus, nec unquam niſi neceſſario, ſi nulla reperietur alia medicina. Cic. lib. 1. off.

Periculum à nimis crebra obiurgatione, ne paulatim

latim aures occallescant, & assuetudine audiendi contemnant.

Afimi obdurefcunt ad verbera

Tympanorum, tubarum, & catapultarum sonitus calcarium impressiones rare equos ita mouent, ut illo loco nesciant; crebriores autem sic adinfelacunt, vt postea incipiant vana illis esse eiusmodi terribilimenta.

Vin' tu aliquem mirari, aut terreri, ad illos, qui p'fissim in Italia ru'it de montib' amnes, & maxime ad p'fitem illum quem Inferni vocant, à me bis Imperatorum stupendè circumsonant, aut vbi Nilus ad illa, que Caradupa nominantur, præcipiat ex altissimis montibus? Rarè adducito ad videndum illos atque inspiciendum: qui enim crebrius audit; hebetato auditibus sensu, contemnet.

Equis tibicinum similes faciet suos nimis assidua reprehensor Auditores, id est, auribus grauitè attentent, atque ad strepitus eiusmodi proclius immotus.

Amyclas silentium perdidit, aiunt alij; ego vero Amyclas clamore nimis frequenti, sed vano suo perisse.

Rerum pretia, imò & miracula de raritate petuntur.

Aug. tract. 24. in Iohan. *Miracula Dei, quibus totum mundum regit, uniuersamq; creaturam administrat, infiduitate rilucent .... Saturationem quinque milium hominum miratur homines, non quia manu est, sed quia rarum est.*

6.
Amuleta
quædam,
in fauore
vel ipsius
Herodis

*6. *Amuleta. Vt enim alligatur infanribus faciem amuleti ratione (id est, ad amolienda venena) firmam vesiculi habens; sed & à Transpadanorū agriculturæ siminis, vice monilium, gestatur, non modò decet gratia, sed & medicinæ, quandò tonsillis creditur resistere, & faucium vitijs, vario genere aquarum vitijs illos infestante guttura, & vicinas carnes: Sic corruptionibus (præsertim Herodis, & populi Prefectionibus) appendendæ quædam admonitiuncula; scitæ & graues, quibus fiat, ne popellus, auditis eorum vitijs, in*

iplos vel insurgat, vel secedat, vel contemnat suos, vel
Sacerdotes, vel Reges &c.

Adendum frequenter illud Petri, *Serui subditi e-*
stote in omni timore Domini, non tantum bonis, & mo-
destis, id est, apud quos satis clemens & iusta est serui-
tus, sed etiam dyabolo, id est, iniquis, ut vertit Castalio;
quod, ut Caictanus; prauis, ut Vatablus; difficultibus ac
morosis, ut Gagnæus. 1. Pet. 2. Et; Reddite que sunt Ce-
sari, Cesari.

Vel illud D. N. I. Christi, qui multa, & graua, & a-
ctualissima dicitur in Scribas & Phariseos, hoc velu-
tamaleto, tam turbas, quam discipulos premoniuit;
Super cathedram Moysi sederunt Scribae & Pharisei: O-
mnia ergo quaecunque dixerint vobis, seruate, & facite:
seruandum opera vero eorum nolite facere: dicunt. n. & non
faciunt. Imperia legimini, non exempla. Matth. 23.

Sera est in Dominos iustalientia. Senec. in Med. act. 1.
Aut his simile aliquid adijciendum, ne Euangeliū
Pacis, Seditiois adpellatur, ut à multis solet, etiam
postquam omnia sunt adhibita, ad summam pacem.
Seditores enim, homines veraces adpellari, iam o-
lum viurpatissimum. *Rebellauit contra te Amos in me-*
dijs domus Israel, aiebat adulator quidam, ad Regem
Ieroboam. Amos 7.

Et certe id studio sissimè obseruandum, non modò,
ut *qui est ex aduerso est, vereatur, nihil habens malum*
dicere de nobis; sed etiam propter plebem, qua moue-
ri ad turbas facillima est, maximè post Baptistæ ali-
cuius de suo Herode præiudicium.

Præfuerit (bone Lector) legere libros Io. Molani de fide
hæreticu & rebellibus seruanda &c.

Baptista haud dubiè ista seriò obseruauit, cum He-
rodem corripuit de omnibus malis, quæ fecit.

Orate igitur mecum, ut det Deus sermonem rectum
& bene sonantem in os meum, & omnium,
qui stant mecum aduersus malig-
nantes, & operantes iniqui-
tatem &c.

(?)

Qq 4

ECHO